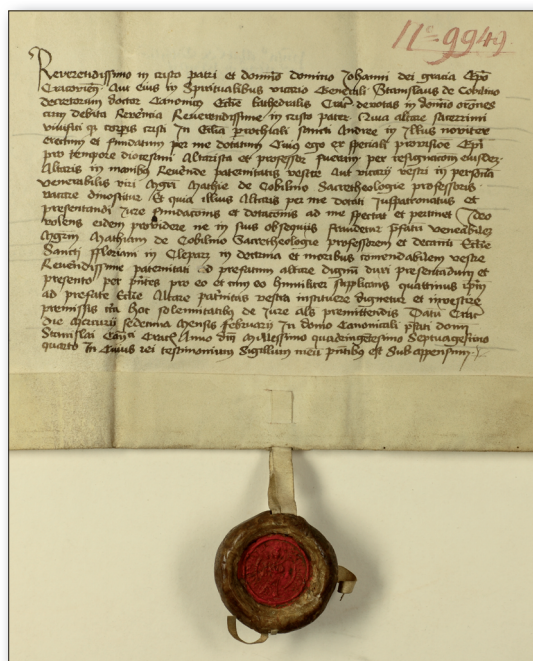


STANISŁAW Z KOBYLINA

(zm. przed 25 V 1475 r.)

Był synem Andrzeja z Kobylina, małego miasta w ziemi kaliskiej. W piśmiennictwie często bywa myłony ze Stanisławem Kobylińskim z Kobylina, doktorem dekretów, profesorem Uniwersytetu Krakowskiego (zm. 1489 r.). Do Krakowa na studia przybył w 1429 r. i wpisał się do *Metryki* uniwersytetu, uiszczając opłatę immatrykulacyjną w wysokości 2 groszy, co świadczy, że pochodził z niezbyt zamożnej rodziny. Bakalaureat *artium* uzyskał w maju 1434 r., zaś na magistra został wypromowany około świąt Bożego Narodzenia w 1437 r. Następnie studiował teologię, osiągając w 1443 r. stopień bakałarza sentencjariusza. Wówczas został członkiem Kolegium Większego i prowadził wykłady z *Sentencji* Piotra Lombarda na Wydziale Teologii, a także kontynuował wykłady na Wydziale Sztuk Wyzwolonych. W semestrze zimowym 1445/1446 został nawet wybrany na dziekana tego fakultetu. Po 1443 r. otrzymał z nadania uniwersytetu kantorię w kolegiacie św. Floriana wraz z probostwem w Olkuszu, które posiadał do 1454 r., kiedy to został kustoszem w tej kolegiacie. W latach czterdziestych Stanisław z Kobylina podjął również studia z prawa kanonicznego.



Dokument Stanisława z Kobylina z jego pieczęcią (AUJ dypl. perg. 206)

go i w 1449 r. był już licencjatem dekretów, natomiast ze stopniem doktora dekretów wystąpił po raz pierwszy w źródłach w 1461 r. W tym czasie związał się z Wydziałem Prawa i objął w 1465 r. po zmarłym profesorze prawa kanonicznego Mikołaju z Kalisza kanonię katedralną krakowską inkorporowaną do uniwersytetu, a przeznaczoną dla doktora lub licencjata prawa (tzw. prebendę karniowską). Wtedy zrezygnował z kustodii u św. Floriana. Wykłady z prawa kanonicznego (objąśniał *Dekrety* Grzegorza IX) prowadził do 1472 r., kiedy to ze względu na zły stan zdrowia poprosił uniwersytet o zwolnienie go z tego obowiązku.

Stanisław z Kobylina cieszył się sławą dobrego kaznodziei i w 1453 r. tłumaczył z łaciny płomienne kazania włoskiego franciszkanina obserwanta Jana Kapistrana, głoszone przez kilka miesięcy na Rynku krakowskim i w kościele parafialnym NMP. W latach 1465–1468 z woli kapituły krakowskiej pełnił funkcję kaznodziei katedralnego związaną ze stałą predykaturą. Od 1467 r. mieszkał w domu kapitulnym przy ulicy Kanoniczej. Należał do bliskich współpracowników biskupa krakowskiego Jana Lutka z Brzezia i z jego woli w latach 1469–1471 sprawował urząd wikariusza generalnego *in spiritualibus*. Po śmierci tego biskupa odegrał ważną rolę w elekcji jego następcy, bowiem obok Jana Pniowskiego oraz Jana z Dąbrówki, profesora teologii, został przez kapitułę powołany na jednego z trzech kompromisariuszy, którzy 15 sierpnia 1471 r. wybrali na biskupa królewskiego faworyta Jana Rzeszowskiego. W 1466 r. Stanisław uposażył ołtarz Bożego Ciała w kościele parafialnym św. Andrzeja w Olkuszu. Na mocy prawa patronatu w lutym 1474 r. prezentował biskupowi krakowskiemu na tę altarię Macieja z Kobylina, profesora teologii i dziekana kolegiaty św. Floriana.

Miroslav Boháček przypisał Stanisławowi z Kobylina autorstwo komentarza do drugiej księgi *Dekretów* Grzegorza IX (*Lectura super IIum librum Decretalium Gregorii IX*), który zachował się w rękopisie przepisany w drugiej połowie XV w. przez krakowskiego studenta prawa kanonicznego pochodzącego z Opawy lub Głubczyc (Slezská studijní knihovna w Opawie, rkps RA 10). Nieznane są losy księgozbioru Stanisława, wiadomo tylko, że posiadał rękopis z czterema artykułami praskimi dyskutowanymi na soborze bazylejskim.

Zmarł tuż przed 26 maja 1475 r.

AUJ rkps 63 s. 23 nr 35 (Conclusiones Collegii Maioris, oprac. D. Wójcik-Zega); CA suppl. 1451–1460 nr 314, s. 191–192; MUK 1400–1508 s. 147 [29h/071]; NKP 1402–1541 s. 209 [34/11], 211 [38/4]; M. Boháček, *Slezský rukopis Stanislava de Kobilino* [w:] *Česko-polský sborník vědeckých prací*, sv. 1, Opava 1955, s. 210–222; M.D. Kowalski, *Stanisław z Kobylina*, PSB, t. 42, Warszawa–Kraków 2003, s. 39–40; J. Wolny, *Krakowskie środowisko katedralne w czasach Jana Długosza (1431–1480)* [w:] *Długossiana. Studia historyczne w pięćsetlecie śmierci Jana Długosza*, Warszawa 1980, s. 103.

Krzysztof Ożóg